

Innovationscenter
for Økologisk Landbrug

Hele haler – hvordan forebygges halebid?

Rikke Thomsen

Frilands årsmøde d. 20-11-2025

Fonden for **økologisk landbrug**

Konsekvenser af halebid

For grisen

Unormal adfærd
Stress
Infektioner og halthed

Nedsat dyrevelfærd

For landmanden

Nedsat arbejdsglæde
Staldkapacitet
Økonomisk tab

Arbejdstid
Nedsat foderindtag/tilvækst
Flere behandlinger
Øget dødelighed

For afsætningen

Frasortering
Øko → konventionel

Økologisk produceret kød
sælges ikke økologisk
Ustabil leverance af
økologisk kød
Forbrugeraccept

Intakte haler 2024-2025

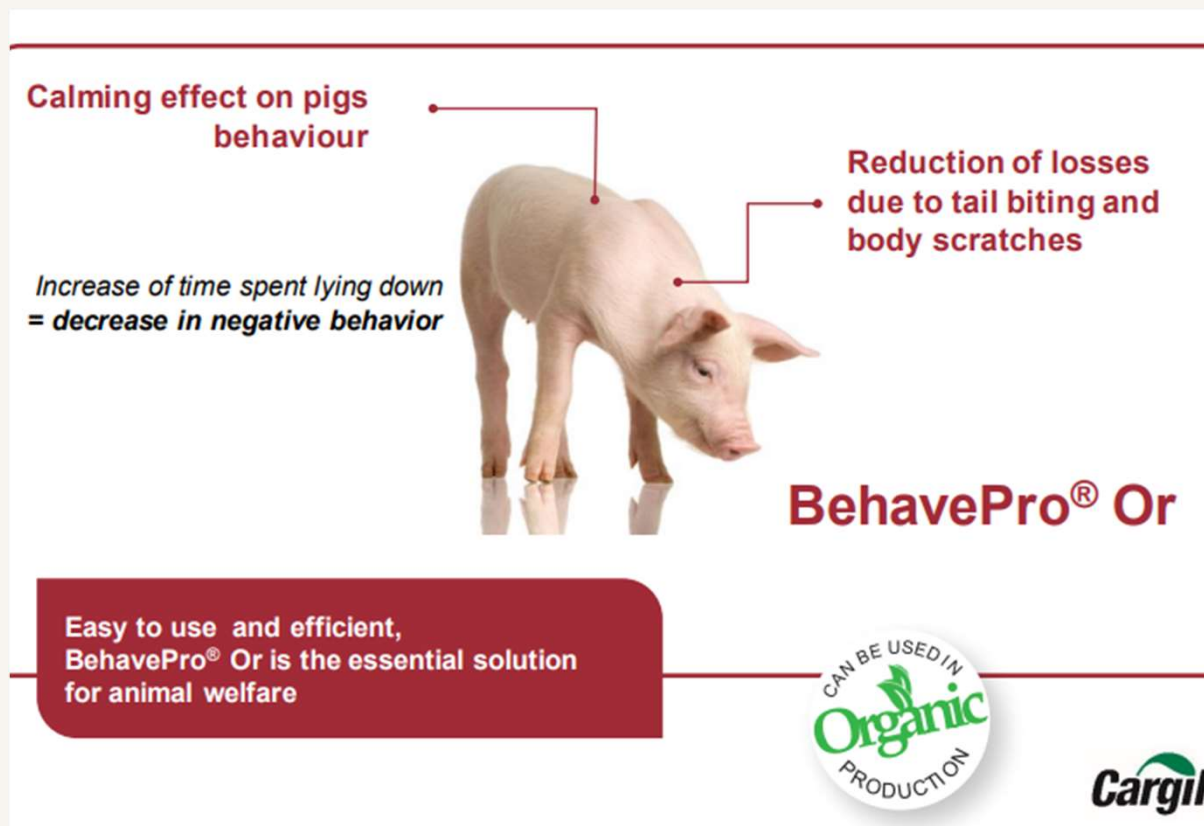
Kan vi reducere halebid via specialudviklet fodertilskud?

BehavePro:
Urteblanding der mindsker uro og stress

Reducerer uønsket adfærd

Liquid 0,2%/L vand, 5 dage: 6,55 kr/gris
Powder 2 kg/ton, 30-110 kg: 13,06 kr/gris

Calming effect on pigs behaviour

*Increase of time spent lying down
= decrease in negative behavior*

Reduction of losses due to tail biting and body scratches

BehavePro® Or

Easy to use and efficient,
BehavePro® Or is the essential solution
for animal welfare

CAN BE USED IN
Organic
PRODUCTION

Cargill

2 besætninger

Storstier

150 el. 300 grise

8 hold
16 stier (8 af 150 grise, 8 af 300 grise)
September 2024 – juni 2025

Små stier

30 grise

7 hold
28 stier
November 2024 – maj 2025

Indikatorer for halebid

Hængende haler et par dage før udbrud

Urolige grise

Rødlige halespidser

Manglende hårdusk

Blod på vægge og inventar

Blod på grise – bagpart, hoved

Registreringer besætninger

Staldnr:	Halepositur	Halesår	Uro i stien			Udfordringer i stien	Handling - hvad?
	Haler hænger eller er trykket ind	Tydeligt sår, blødende hale, ny sårskorpe	normal aktivitet/ro	mere aktive end normalt	"hænger" i støvlerne	Problemer - hvad? (foder, vand, andet)	1. Tjek foder, vand mm 2. Sygdomsbehandling 3. Anden handling
Dato	0 = ingen grise + = enkelte grise ++ = en del grise	0 = ingen grise + = enkelte grise ++ = en del grise	0 = normalt + = enkelte grise ++ = en del grise			Sygdom - hvad?	
25/10	0	0	0	0	0		
26/10	0	0	0	0	0		
27/10	0	0	0	0	0		
28/10	0	0	0	0	0		
29/10	0	0	0	0	0		
30/10	0	0	0	0	0		
31/10	0	0	0	0	0		
1/11	0	0	0	0	0		
2/11	0	0	0	0	0		
3/11	0	0	0	0	0		
4/11	0	0	0	0	0		
5/11	0	0	0	0	0		
6/11	0	0	0	0	0		
7/11	0	0	0	0	0		
8/11	0	0	0	0	0		
9/11	0	0	0	0	0		
10/11	0	0	0	0	0		
11/11	0	0	0	0	0		
12/11	0	0	0	0	0		
13/11	0	0	0	0	0		
14/11	0	0	0	0	0		
15/11	0	0	0	0	0		
16/11	0	0	0	0	0		
17/11	0	0	0	0	0		
18/11	0	0	0	0	0		
19/11	0	0	0	0	0		
20/11	0	0	0	0	0		
21/11	0	0	0	0	0		
22/11	0	0	0	0	0		
23/11	0	0	0	0	0		
24/11	0	0	0	0	0		
25/11	0	0	0	0	0		
26/11	0	0	0	0	0		
27/11	0	0	0	0	0		
28/11	0	0	0	0	0		
29/11	0	0	0	0	0		
30/11	0	0	0	0	0		
1/12	0	0	0	0	0		
2/12	0	0	0	0	0		
3/12	0	0	0	0	0		
4/12	0	0	0	0	0		
5/12	0	0	0	0	0		
6/12	0	0	0	0	0		
7/12	0	0	0	0	0		
8/12	0	0	0	0	0		
9/12	0	0	0	0	0		
10/12	0	0	0	0	0		
11/12	0	0	0	0	0		
12/12	0	0	0	0	0		
13/12	0	0	0	0	0		
14/12	0	0	0	0	0		
15/12	0	0	0	0	0		
16/12	0	0	0	0	0		
17/12	0	0	0	0	0		
18/12	0	0	0	0	0		
19/12	0	0	0	0	0		
20/12	0	0	0	0	0		
21/12	0	0	0	0	0		
22/12	0	0	0	0	0		
23/12	0	0	0	0	0		
24/12	0	0	0	0	0		
25/12	0	0	0	0	0		
26/12	0	0	0	0	0		
27/12	0	0	0	0	0		
28/12	0	0	0	0	0		
29/12	0	0	0	0	0		
30/12	0	0	0	0	0		
31/12	0	0	0	0	0		

Hvad viser registreringerne

Storstier

Halebid i 16 stier

Udbrud 1-29 dage (gns 8 dage)

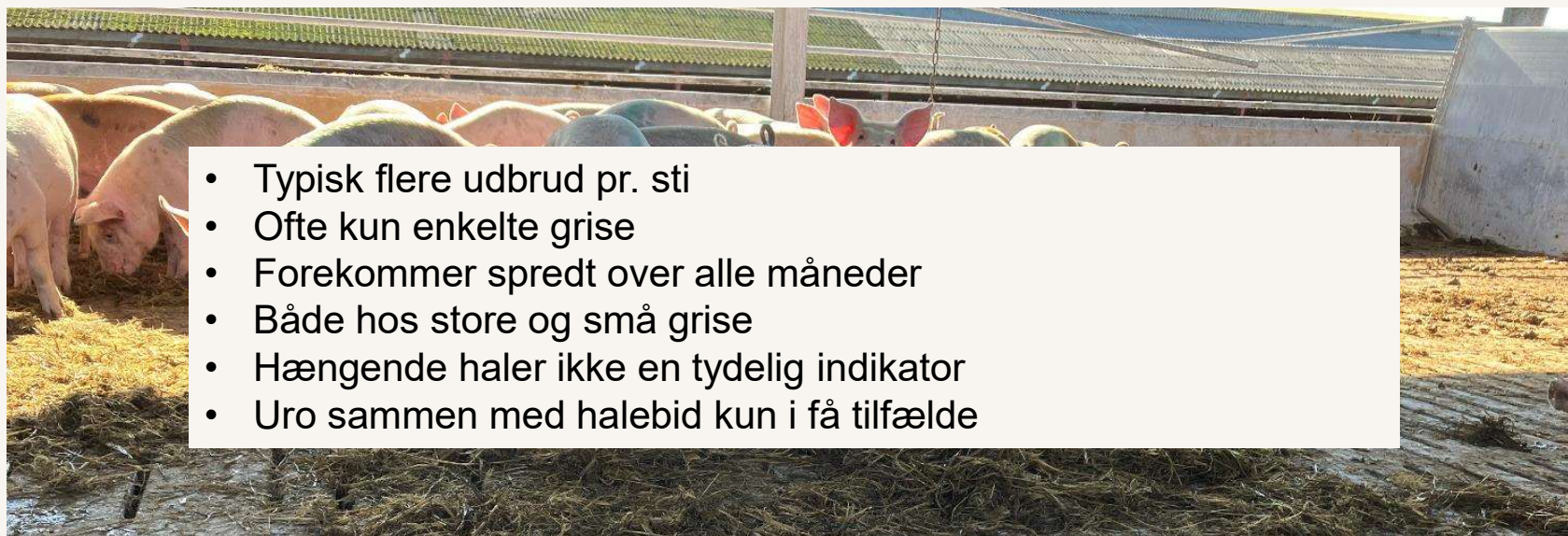
Handling: halebider taget ud i 16 stier

Små stier

Halebid i 12 stier (ud af 21)

Udbrud 6-26 dage (gns 7,5 dage)

Handling: halebider taget ud i 8 stier

- Typisk flere udbrud pr. sti
- Ofte kun enkelte grise
- Forekommer spredt over alle måneder
- Både hos store og små grise
- Hængende haler ikke en tydelig indikator
- Uro sammen med halebid kun i få tilfælde

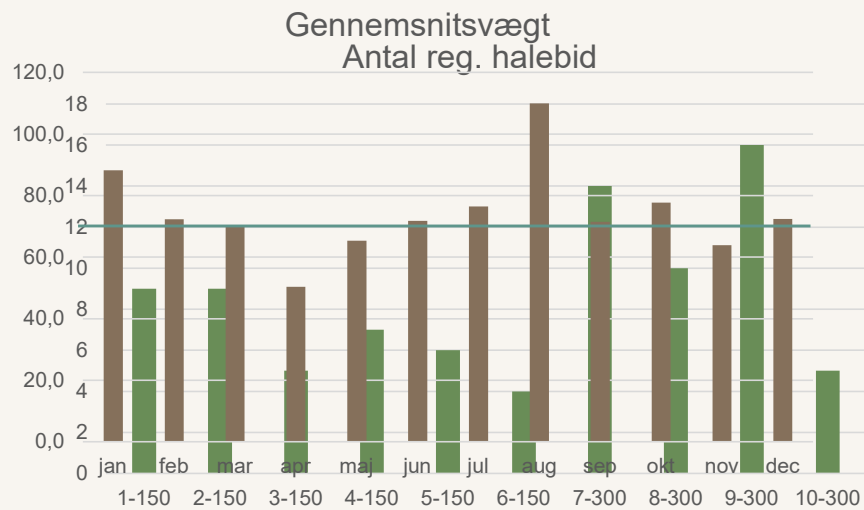
Overvågning halebid storstier

Halebid oversigt									
Dato	Stald	Vægt	Alder/ dage	Foder dage	grad	1. Øverst	Bemærkninger	Fundet	
5/3	7	78	46		grad 2		anden Gtboet.		
15/3	1	85	36	63	1		20-30 stk.	25th. Samme dag ✓	
16/3	2	73	58	50	1		lige skævtet 10-15 stk.	15th. Samme dag ✓	
17/18/4	10				0		for ngr, svar at finde → 3 i skævtet → det var dem Holbigs ingenting.	35th. Samme dag ✓	
19/4	5		60		1		Tung hver dag, gået igennem flere gange	04U	
29/4	8	40-45kg.	15		1		skævtet bid morgen. fanget middag. (10 stk)	15th. Samme dag ✓	Bodt 16/5
15/5	4	80	54	57	1		10-15 stk.	15th. Samme dag ✓	
17/5	9	76	56	54	2		-11- skævtet lidt om eftermiddag dagen før → 25 skævtet ad.	15th. 15th. dagen efter	
30/5	2	49	27	27	1		30-40 stk. NØRSE i klug perle. 4 ngr mere 1 færdig over middag		
31/5	9 ngr!	84-90	70	68	11)		4 bid. OBS. stædt i 1 time om morgenen. Ingenting.	15th. morgen + 15th. middag.	
8/6	8	86	58	64-65	1		6 ngr. stædt i 2 time ikke fundet. Græst oplyst skævtet 2 ngr 1 ngr. 1 bid flere søndag. Vigtig weekend 1 skævtet	25th. dagen	
3/5	3				0		8 Hult dem beskyttet igennem uerskelanden. 15 stk.	25th. dagen	
							bed 2 ngr lige som jeg kan ind at få dem der kan gik at skævtet CP.	15th. Fundet med	

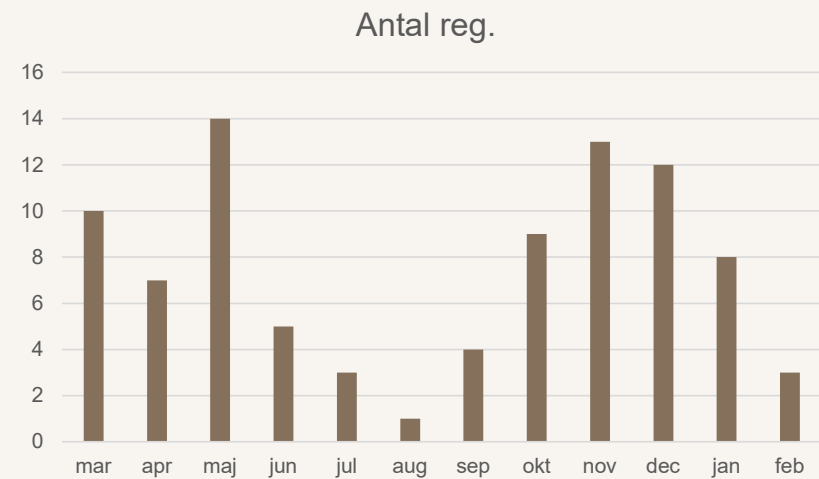

Resultater overvågning storstier

Vægt og størrelse af halebid fordelt på størrelser

Antal registreringer af halebid fordelt på måneder

Registreringer ICOEL

3-6 gange pr. hold

- Halesår – frisk el. ar/halestump
- Trivsel, halthed, øresår, skrammer
- Hygiejne i stien

Besætning: _____ Hold nr. _____ Dato: _____ Observatør: _____

Stinr	Gruppe- størrelse	Griseald er/-vægt	Grise med halesår - enkelte grise, en del grise		Sygdom		Hygiejne			
			Frisk sår - blod	Ar/halestump	Beskrivelse	Ca. antal/% grise med	Tykkelse af strøelse i leje	Totyndt lag, Papønt lag (madras), D=dybstr.		
			Tydeligt sår, blødende, klistret blod eller sårskorpe	Ophelet haleskade, tyk hale eller halestump, hårdusk mangler	Utrivelig e grise	tynd gris med synlig rygsøjle og hofteben, evt langhåret med stort hoved og ører i forhold til kroppen		Leje	% tørt	
									% vådt	
									% sølet, tyndt lag	
									% sølet, tyk lag	
					Halthed	gris der er tydeligt halt/dårligt gående		Aktivitets- område	% tørt	
									% vådt	
					Øresår	blødende øre, sårskorpe, nekrose			% sølet, tyndt lag	
									% sølet, tyk lag	
					Sår på kroppen	gris med mange skrammer eller sår		Udeareal	% tørt	
									% vådt	
									% sølet, tyndt lag	
									% sølet, tyk lag	

Øvrige bemærkninger: _____

% tørt: u. urin el. gødning el. tørret ud. % vådt: fugtigt af vand el. urin. % sølet tyndt lag: vådt og tilsølet m. tyndt lag
gødning, gylle mm. % tilsølet tyk lag: tilsølet m. bunke/tyk lag gødning mm.

Resultater registreringer ICOEL

Storstier

9 stier med halebid

8 stier med ar/halestump

16 stier med andet

64 registreringer
16 stier, 8 hold
September 2024 – juni 2025

*dB målinger
Behavepro Liquid*

Små stier

14 stier med halebid og ar/stump

25 stier med andet

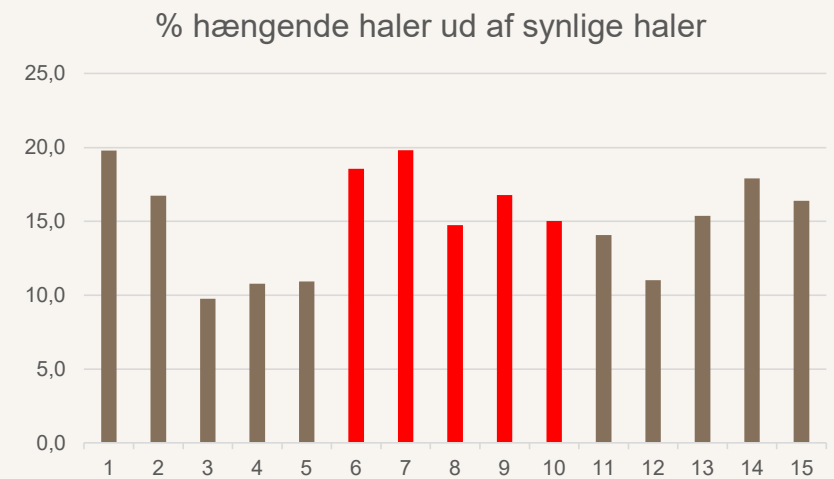
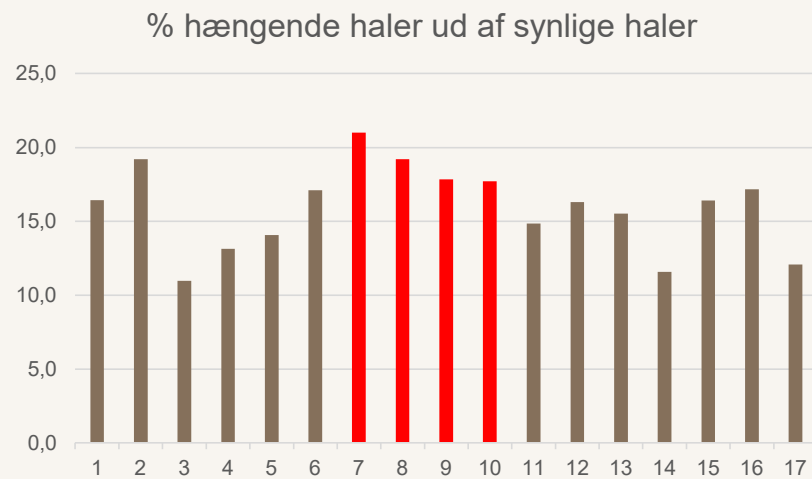

87 registreringer
28 stier, 7 hold
November 2024 – maj 2025

Kameraovervågning

Hængende haler fra kameradata

Opsamling afprøvning

- BehavePro ikke noget vidundermiddel
- Hængende haler som indikator er svær at bruge
- Management/tid er afgørende → tage bidere ud → obs på om det fortsætter

Reduktion/forebyggelse af halebid

Opdag halebid

- Lyt efter skrig/hyl
- Saml dem evt. på udeareal for bedre overblik
- Opmærk grisene

Tid er afgørende

- Ekstra tilsyn
- Frasortere både bider og den der bides

Nyhedsværldi

- Grovfoder/rode-beskæftigelsesmateriale
- Juletræer, papirsække, reb, bolde, mineraler

Vær på forkant med vejrskifte

- Træk, luftfugtighed

Gemt i P: Drev

Tjekliste til reduktion af halebid

Ved hængende hale eller hale trykket ind til krop (hos 10 % af grisene i stien), eller ved grise med halebid

FOKUS PÅ	TJEK STRAKS I STIEN	AKTION
TRIVSEL GRISE	• Halebid • Øget aktivitet - grise der hænger i gummistøvlerne • Manglende ædelyst • Nedstemthed • Sygdom	• Udtag grise med halebid fra stien (om nødvendigt til sygesti) eller mærk dem op, så de let kan følges • Behandl halebidte grise i samråd med dyrlægen • Observer stien og udtag evt. halebider: grise der er mere aktiv/rastløs, jager de andres haler, har blod i hovedet • Udtag eller separer grise af "avlslinie" (polte + galtgrise) • Behandl sygdom i samråd med dyrlæge • Ved øget aktivitet kan tildeling af sliksten/mineraler virke dæmpende
FODER	• Tomme foderkasser • Stop / bro i automat • For få ædepladser – kø ved automater	• Fyld tomme foderkasser op • Rens evt. broer • Indsæt flere foderkasser – eller neddel grisene
VAND	• For lavt vandtryk • Tilsvinede vandkopper • For få vandkopper/-ventiler – kø ved vand	• Reparer defekte vandkopper • Rengør snavsede vandkopper • Opsæt mere vand – eller neddel grisene
NÆRMILJØ	• Træk og kulde: grisene fryser, klumper sig sammen • Varme og fugt: grise tilsvinede, ligger i gøde-arealer • Temperatursvingninger/omskift i vejret • Dårlig generel stihygge inkl. lejeareal • For lidt lys • Jordstråler eller statisk krybestrøm	• Etabler læ vha. halmballer, skillevæg, port eller overdækning. Gør det i god tid ved omskift i vejret • Sæt vindfang/vinterstrimler på udgang til udeareal • Øg luftskiftet, etabler overbrusning/sølebad, øg overbrusningsfrekvens • Strø op med rigelig og tør strøelse • Udmugning og skrabning • Tjek lysintensitet og timer lyset er tændt • Kontakt elektriker
BELÆGNING	• For store eller for mange grise pr. sti	• Neddel grisene eller flyt til større sti
BESKÆFTIGELSE	• Mangel på grovfoder af god kvalitet • Mangel på nyt friskt beskæftigelsesmateriale	• Fjern rester af gammelt grovfoder og tildel nyt • Opsæt flere grovfoderhække eller tildel flere steder i stien • Tildel beskæftigelsesmateriale, der kan bides i og ødelægges – reb, grene, juletræer eller lign.

Gem artikel i dine favoritter ★

Halebid hos øko-grise – sådan reducerer du det

Hyppige tilsyn og hurtig reaktion ved de første tegn på ubalance hos grisene er det, der skal til for at reducere og bekæmpe halebid.

Af Linda Rosager Duve

Dagligt tilsyn med grisenes adfærd og observation af deres haler, giver dig mulighed for at gribe ind allerede ved de første tegn på ubalance hos grisene, og altså før et egentlig halebidsudbrud begynder. Hvis du ofte oplever halebid i din besætning, så afsæt tid til en grundig gennemgang af forholdene, så din indsats bliver målrettet og langsigtet.

Værktøjer til reduktion af halebid på din bedrift:

1. [Manual, der skaber overblik over årsager og handlemuligheder \(pdf, 11 sider\)](#)
2. [Tjekliste over de ting, som du bør holde øje med i stalden og hvad du kan gøre \(pdf, 1 side\)](#)
3. [Registreringsskema til daglig registrering af hængende haler og halebid \(pdf, 1 side\)](#)

Hængende haler kan være et advarselssignal

Rikke Thomsen
Specialkonsulent
+45 26 86 91 34
rth@icoel.dk

Andre udfordringer

Øresår

Forekom i alle stier

Varierede fra skorper til åbne sår